

Nemški liberalci v deželnem odboru mislili so sprva s temi denarji podpirati kmetijstvo in gozdarstvo. Sedaj so si premislili. Nasvetujejo pa, naj se denar porabi za uboge tako, da bodo srenje zanaprej manj plačevale v sedanje hiralnice, po nemškem: Siechenhäuser. Morebiti bode mogoče, kedaj vse tiste siromake, katere sedaj od hiše do hiše pošiljajo, pobrati in v hiralnice spraviti.

Imamo pa sedaj 3 takšne hiralnice, kder pobožne usmiljene sestre revežem hiravcem strežejo: v Ptuji, Wildonu in Knittelfeldu.

V Ptuji bilo je lani 177 hiravcev v oskrbovanji in stroškov 27.006 fl. Za vsakega hiravca je tedaj prišlo na vsaki den 38.5 krajcarjev. Srenja ali posamezniki so plačevali poprek 21 kr. in 17.5 kr. pa je doplačevala dežela. Blizu jednako je v Wildonu in Knittelfeldu. S pomočjo dohodkov ali davka od lovskih kart dalo bi se plačanje srenjam zmanjšati, da bi na primer namesto sedanjih 21 kr. plačevali morebiti le 15 ali 10 kr. To bi bila velika dobrota za itak že silno obložene srenje ali občine. Ako se toraj tukaj priskoči srenjam v pomoč, je to zelo prav. Kar pa ni prav, to je, da liberalni gospodje pri deželnem odboru hočejo, naj bi se takšno podpiranje hiralnic pričelo z dohodki lovskih kart v l. 1885.

Kam pa hočejo djati dohodke od l. 1884 in 1883, kakih 40.000 fl.? Za novo hiralnico v Hartbergu, za katero je uže 50.000 fl. darovala štajerska hranilnica. Po tem takem bi srednji Štajer imel 2 hiralnici, prvo v Wildonu, drugo v Hartbergu, gornji in spodnji Štajer pa le eno. No, temu bi se nekoliko lahko odpomoglo, če bi deželni poslanci sklenoli za Ptuj vse dohodke od l. 1885 (20.000 fl.) in za Knittelfeld od l. 1886 (20.000 fl.) odločiti, da se tamošnje hiralnice povečšajo. Od l. 1887 naprej pa bi se naj dohodki lovskih kart med vse 4 hiralnice delile, da bodo srenje imele manj plačevati za svoje hiravce, ubožce.

Kaj bo pa s tistimi 20.000 fl., ki so jih lovci uže lani vplačali?

Te hočejo pa nemški liberalci v deželnem odboru porabiti za 600letnico Habsburško ob prihodu cesarja v Gradec. To se nam nikakor prav ne zdi.

Habsburška svečanost zadeva vso deželo, a ne samo lovce. Kolikor deželni odbor za dostojni sprejem cesarja potrebuje, to se ima iz deželne blagajnice vzeti. Tako lahko rečemo, da je vsa dežela pripomagala svitlega cesarja sprejeti. Sicer pa bodo rekli, da so Štajerci prisiljeni uže lovcem v žepe segati, kedaj hočejo svojega deželskega poglavarja dostojno sprejeti. Naposled je še pomisliti, kako ravno sedanji svitli cesar slujejo po vsem svetu zavoljo svoje usmiljenosti do ubogih. Zato nikakor ne kaže ubožcem hiravcem, preobloženim srenjam 20.000 fl.

vzeti in jih v Gradci za svečanosti porabiti. Gradec kot glavno mesto je uže milijone goldinarjev od dežele prejel in potrošil. Lehko toraj in tudi bode storil sam, kar je za svečanosti treba. Kar deželni odbor potrebuje, to mu naj vsa dežela da, siromakom pa se naj pusti, kar jim je uže namenjeno.

Gospodarske stvari.

Ržena in pšenična slama.

Na trgu je navadno za pšenično slamo bolj težko kupeca dobiti kakor rženo. Poslednja se včasih za neprimerno visoko ceno prodava. Tudi navadni kmetovalec daje rženi slami prednost pred pšenico zlasti za rezanje konjem in za nastelj. Goveji živini in pa ovcam pa rajši pšenico poklada. Ako prašamo po vzroku tega ravnanja, tako bode nam pred vsem kemična analiza teh slamnih vrst povedala, zakaj se tako ravna.

Pšenična slama ima za 25% več redivnih snovi v sebi od ržene slame, ali pa z drugimi besedami povedano: če ima 1000 kilogramov pšeničnice za 16 gld. redivne vrednosti v sebi, tako je redivna vrednost od ravno tolike množine ržene slame le 12 gld. Iz tega se vidi, da se bode rezanje iz pšenične slame z večim pridom rabilo in venavr tudi prvozročilo, da bode živina oves popolnoma drobno sožvekala. Temu nasproti pa tisti, ki le rezanje iz ržene slame rabi, pravi, da temu ni tako. Kdor pa kaj takega trdi, ta mora tudi odgovor na to vprašanje imeti. Kako pa ravnajo po deželah, v katerih le malo ali celo nič rži ne pridelujejo; kjer ržene slame za rezanje nimajo, kakor je to na Angleškem? Tu lahko po dnevih daleč potuješ in ne bodeš zagledal rži na polji. Tu so toraj ljudje, ko bi tudi ne hoteli, primorani pšenično slamo za rezanje porabiti. Po velikih mestih se tukaj le pšeničnica prodava. Iz vsega povedanega pa sledi, da se pri naših kmetovalcih nahaja še škodljiv presodek v ti zadevi, kateri ravno tako dolgo obstoji, dokler se ga ljudje držijo, in brž premine, ko hitro se ga ljudje iznebiti hočejo.

Kar se pa tiče porabe te slame za nasteljišče, prideta tukaj dva pomisleka v poštev, prvi je, da se pravi, ržena slama more več vlage v se vzeti in toraj se more z njo delj časa izhajati, drugi pa je vsebina redivnih snovi v teh dveh slamnih sortah.

Ali je prvi pomislek pa tudi resničen, to morajo primerjavne skušnje po teži na vagi pokazati. Ker pa ima ržena slama več lesnega vlakna v sebi, tako se vidi, da bi zarad tega ržena slama za nastelj bolj služila od pšenične. Ta stran bi pa le v takih gospodarstvih mogla se v poštev jemati, v katerih imajo pičlo slame

na razpolaganje, kar bi pa ne smelo v nobenem gospodarstvu ne biti. Take razmere bi se morale odstraniti, ker je treba število živine tako vravnati, da gospodarstvenim potrebam nikdar slame ne primankuje. Kar se slednjič razmer redivnih snovi tiče, so te pri obeh slamnih razmerah menda precej jednake.

Iz vsega tega pa sledi nauk, da naj gospodar kolikor mogoče pšenične slame doma za rezanje porabi in tam, kjer se ržena slama more dobro v denar spraviti, naj toto na trg postavi.

Opravila pri konjih meseca junija.

Najvažnejše opravilo ta mesec za konje-rejca je priskrbeti žrebetom planinske paše, kder le mogoče. Vendar naglo jih ne sme vgnati na planino. Treba jih poprej na to pripravljati, zlasti tista, katerih še meseca maja ni gonil na pašo ali jim ni polagal nič trave ali detelje. Naj jih toraj pripravlja na pašo, da po malem doma travo meša med seno.

Žrebeta s slabimi, skrhanimi kopiti kaže podkovati, preden se v planino ženó.

Planinska paša je žrebetom neizmerno koristna. Rastejo, kakor bi jih vlekel. Mišice, kite, sponc se čudovito ukrepijo, kopita učvrstijo. Vsa žival postane zdrava in krepka, kakor nikoli v hlevu.

Kobile z žrebeti se vé je tudi dobro spravljati na planine pa le tam, kder so hlevi blizu, da najdejo zavetja in mirnega prenočišča. Kder tega ni, ondi bolje storimo, če kobile doma pustimo.

Kedar meseca junija solnce pripeka, ostajajo naj konji v hlevih. Zato pa jih moramo zgodaj v jutru in proti večeru spuščati na hlad, da se sprehodijo. Med tem se pa hlevu odprejo dveri in okna, da se prevetri. Ta moramo pa zopet na enej strani zapreti, ko vženemo konje v hlev, da ustavimo prepih.

Tega ne smemo pozabiti, zlasti takrat ne, kedar nevihta, ploha ali toča konje s paše zapodi v hlev. Okna zadelavajo z zelenim vejevjem in po hlevu škropijo hladno vodo. Tako odganjajo muhe in hlev je vedno malo hladen. Če so noči tople, puščajo konje na pašnikih. Tudi vprežne konje kaže po opravljenem delu marljivo na pašo goniti. Ta mesec režejo 2-letne žrebce. Pferdezüchter.

Dopisi.

Od sv. Lenarta v Slov. gor. (Sv. misijoni — deputacija k cesarju.) Tukaj sta č. gg. jezuita Valjavec in Lempl, pri sv. Bolfanku pa č. gg. lazaristi obhajali sv. misijone. Ljudstvo je goreče pridganje rado poslušalo, se v obilnem številu udeleževalo in

ohrani č. gg. misijonarjem hvaležen spomin. Bog plati. V nedeljo 27. t. m. bil je tukaj naš deželni poslanec g. dr. Radaj, ki je bil povabil župane, načelnike šolskih svetov in čekmeštre celega okraja, naj izvolijo deputacijo, ki bode šla v Maribor cesarju se poklanjat. Prišlo je okolo 40 mož, ki so izvolili 7 vrlih Slovencev v deputacijo. Ti so: Janez Krautič iz Malne, Janez Kos iz Vrange, Franc Fekonja iz Tronkave, Jernej Rojs iz Črmlenšaka, Alojzij Ornik iz Kremberga, Anton Golob iz Porčiča. Trg sv. Lenart lahko, ako hoče, sam izvoli še enega moža, da se pridruži. Deputacijo je g. poslanec uže naznanil pri c. k. namestniku Kübeku in jo bode 10. julija cesarju v Mariboru predstavljal.

Iz Rogaca (Cesarjev prihod v Slatino.) Za dostojni sprejem skrbi poseben odbor. No, in odborniki so odobrili nasvet, naj okoličani Podplatski cesarja v Podplatu pričakujejo ter se nastavijo tik velike ceste počenski od podružnice Rozalije noter do gostilnice Zurmanove. Semkaj bi spadale fare Kostrivnica, sv. Ema, sv. Peter, kos Sladke gore, Zibike, Šmarije in Podčetrtka. Ako svitli cesar ne pridejo v Šmarije, lahko Šmarije in Podčetrtka deputacije pošljejo na Slatino, občine pa nastavijo v Podplatu. Kedar se svitli cesar drugi dan nazaj peljajo, hočejo učitelji šolsko mladež nastaviti.

Iz Konjic. (Ptujskim renegatom odposlani pozdravi.) Ker nemško-židovske časnike, kakor je listič „nachtwachterca“ nika-kor ne čitamo, smo še le sedaj zvedeli, da so bili iz Konjic Ptujskim renegatom k cesar-Jože-fovi svečanosti (?) štirje pozdravi telegrafično odposlani. — Prvič se je naš župan G. Hasenbichel predrznil v imenu občinskega zastopa (!) Ptujčanom čestitati k cesar-Jožefovemu spominek. Gospod župan, kako ste zamogli to storiti? Ali mislite, da ste nas slovenske kmete v Konjiških okolih tudi zastopali? Ali ne veste, da imamo tudi mi v Konjiškem občinskem zastopu govoriti in da so v tem zastopu tudi možje, ki politične demonstracije ne odobravajo? Ali ne veste, kaj imate v takih slučajih storiti? — Mi nečemo da bi občinski zastop se s politiko pečal, posebno s tako ne, ki je sedanji vladi in Slovencem sovražna. To pa vemo, da so v Ptuj — večinoma renegati — proti Slovencem in proti vladi demonstrirali in upili. Mi slovenski kmetje ne bomo nikdar v isti rog trobili, ter v lastno skledo pljuvali. — Mi slovenski kmetje, ki pod Konjiško občino spadamo, pričakujemo, da bote gospod župan isto čestitko preklicali ter rekli, da ste jo v lastnem, ne pa v imenu Konjiškega občinskega zastopa odposlali. — Prihodnjič pa se brigajte kot župan le za občinsko korist, za občinske ceste itd. ne pa za Slovencem sovražno politiko. — Da je drugič tudi tukajšnja